

Mijn column nummer 147

Baas in eigen bodem

Misschien bent u wel eigenaar van een lapje grond. Als u kort geleden 400 vierkante meter heeft gekocht, was u daar misschien wel 100.000 euro voor kwijt. Je denkt dan natuurlijk heel wat te hebben. En je zou zeggen dat je voor die prijs ook echt de baas over je lapje grond bent. Maar is dat ook zo?

U mag alleen maar bouwen als dat van provincie en gemeente mag. Die kijken daarvoor eerst in het Streekplan en het Bestemmingsplan. U mag er wel wat bomen planten. Maar pas op: eruit halen mag alleen met een kapvergunning van de gemeente. En een oude pot met Romeinse munten is zeker niet alleen van u als eigenaar! Misschien denkt u dat u eigenaar bent tot op grote diepte. Maar dat is ook weer niet zo. U mag de grond alleen weghalen met een vergunning van de provincie. U mag alleen water oppompen met alweer een vergunning van de provincie. En u mag al helemaal geen afvalstoffen in de bodem stoppen zonder vergunning.

Wat mag je dan eigenlijk wel? Het komt er bijna op neer dat je alleen maar over je duur gekochte lapje grond mag lopen. En om daarvoor nu zoveel geld te betalen?

Voor het winnen van delfstoffen moet je bij de rijksoverheid aankloppen. Die kunnen een vergunning op grond van de Mijnbouwwet verlenen. Dan kun je olie, gas, kolen of zout gaan winnen. In die lijn is het logisch om te denken dat je ook bij de overheid moet aankloppen om die gaten weer op te vullen, bijvoorbeeld met koolzuurgas, chemisch afval of radioactief afval. Uiteraard moet dat ordentelijk gebeuren, dat wil zeggen terugneembaar voor het geval er onverwachte dingen zouden gebeuren.

Het ministerie van Economische Zaken zou de vrije ruimte in de ondergrond heel graag benutten. Maar provincies, gemeenten en burgers zijn daar fel op tegen. Vrijwel elke kabinetsperiode wordt een poging gedaan om dit gat te vullen. Tijdens het kabinet Balkenende 2 was het bijna gelukt. Door een voorstel om de Mijnbouwwet te wijzigen listig te formuleren, had de Tweede Kamer niet door wat besloten werd. Maar een Drentse ambtenaar was klaarwakker en mobiliseerde de regionale politiek om de Eerste Kamer op het dreigende onheil te wijzen. De provincies willen namelijk baas in eigen bodem blijven.

Met alle plannen voor de ondergrond zou het goed zijn de verantwoordelijkheden eens integraal onder de loep te nemen en misschien wel aan andere instanties toe te wijzen als dat logischer is. Vanzelfsprekend moet de eigenaar van de grond daarbij niet worden overgeslagen.